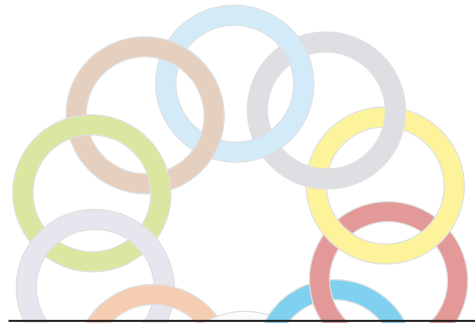
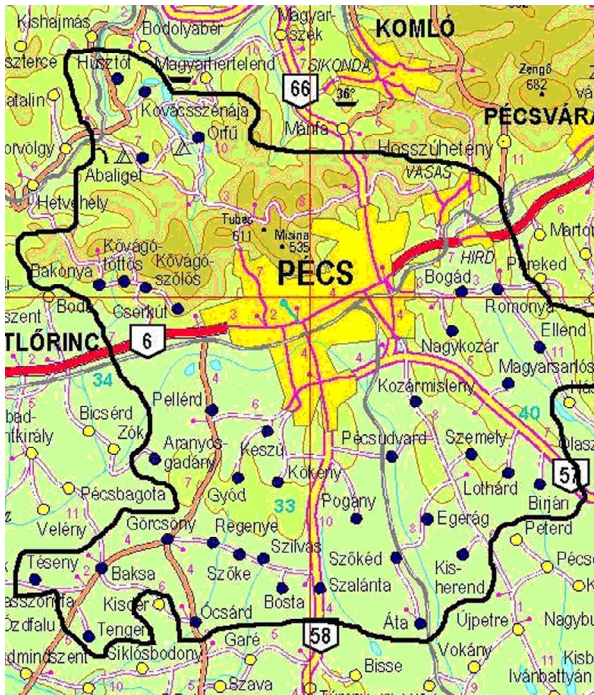

harminckilenc

A Pécsi Többcélú Kistérségi Társulás Hírlevele | 2007. november | 1. évfolyam 1. szám

● KEDVES OLVASÓ!

A Pécsi Kistérség hírmondóját tartja kezében. A lap címe Harminckilenc. Miért pont ez a cím? Mert találó (a Pécsi Többcélú Kistérségi Társulásnak harminckilenc egyenrangú tagja van), és érdekes, figyelemfelkeltő.

Lassan négy éve már, hogy 2003. december 9-én Orfűn, megalakult a Pécsi Kistérségi Társulás. Nagyon sok minden történt azóta. Több alkalommal változtattuk nevünket és szervezeti formánkat annak megfelelően, ahogy a többcélú társulásoknak keretet adó jogszabályok változtak. A sok változás mellett volt időnk sikeresen szerepelni a Belügyminisztérium Kistérségi Társulások megalakulását és működését ösztönző pályázatán. A pályázati siker elindította a települési feladatok közös megoldásának és egyes közszolgáltatásoknak kistérségi

szintű szervezését. Sikertelenül közösen megszerveznünk a háziorvosi és gyermekorvosi ügyeleti rendszert, a családsegítő és gyermekjóléti feladatok egységes társulási szintű megoldását, belső ellenőrzésre saját apparátust hoztunk létre, közoktatás vonatkozásában az intézményi struktúra fejlesztése folyik, és öt kistérségi iskola-buszt állítottunk be. Eredményeket értünk el a települési szilárd hulladék kezelésében, elkészítettünk egy területfejlesztési és egy turizmusfejlesztési programot, valamint elkészült a kistérségünk útjaira egy állapotfelmérés. Az elmúlt esztendő nem csak a feladatvállalásban jelentett fordulatot, hanem a munka minőségében is nagy ívű javulás állt be, mely a Pécsi Kistérségi Iroda, mint szervezeti egység felállításának köszönhető. A tavalyi év nagy eredménye a döntés-előkészítési mechanizmus kiépítése,

(folytatás a következő oldalon)

● A TARTALOMBÓL:

Velünk történt rovat

Új iskola Pellérden – egy kisdíák beszámolója a 3. oldalon.

Halottak napja, lélekharang – Méhes Károly ünnepi gondolatait a 4-5. oldalon olvashatják.

Szemelvények rovat

Településeink nyári eseményeiről olvashatnak a 6-7. oldalon

Kozármisleny várossá alakulásáról – 8. oldal.

● KEDVES OLVASÓ!

(folytatás az előző oldalról)

a szakbizottságok felállítása és a folyamatos kapcsolatépítés azokkal a szervezetekkel és intézményekkel, melyek segíthetik a kistérségi munka hatékonyabb megvalósulását, ezáltal a települések, a kistérségben élők jobb ellátását. Kistérségi szinten törekszünk az egységesen magas színvonalú közszolgáltatások megszervezésére, és egy jól átgondolt, kidolgozott fejlesztési stratégia megvalósítására. Új kistérség vagyunk, még csak néhány éve, hogy ebben a körben próbálunk tenni valamit a minden területen való fejlődésért. Gondolom, sok időnek kell még eltelni addig, amíg az itt élőknek is természetes lesz, hogy lakóhelyük a pécsi kistérségben van. Ehhez azonban kommunikálni kell egymással. Szeretnénk, ha az információs vákuum csökkentésének hatékony eszköze lenne a Harminckilenc, mely

egyelőre az önkormányzatokhoz, azok intézményeihez, valamint partnerszervezeteinkhez jut el. A lapban szeretnénk hírt adni a kistérség történéseiről, közhasznú információkról, és természetesen várjuk a visszajelzéseket is. Az információcsere, a problémák felvetése mellett az újságnak közösségépítő szerepet is szánunk, a közös célok megfogalmazásával a megoldások közös keresésével és később, az itt élők aktivitásának erősítésével. Bízunk benne, hogy a Harminckilenc beváltja a hozzá fűzött reményeinket, és segít a Pécsi Kistérség közösségépítési törekvéseit.

● FÜZINÉ KAJDY ZITA
A Pécsi Többcélú
Kistérségi Társulás elnöke

● RÖVIDEN A LEADER PROGRAMRÓL

A LEADER program a kistérségekben lakó embereket kívánja passzivitásukból kimotoztatni, s a kreativitásukat kamatoztatva egy-egy térség vagy település kihasználatlan adottságainak feltárásával a fejlődést elősegíteni. A cél az, hogy akár egyéni kezdeményezésre, civil szervezetek, vállalkozók és az önkormányzat bevonásával akcióterveket dolgozzanak ki, amelyek megvalósításához a LEADER programban pályázati pénzeket lehet nyerni.

A LEADER program a 90-es években indult azért, hogy az unián belül az elszegényedő vidékek további leszakadását megállítsa. Az ott élő, egzisztencia, megélhetési lehetőség nélkül, kilátástalan helyzetbe került emberek tömegei ugyanis kényszerűségből a városokba költöztek, és magukkal vitték a szociális problémákat is. Azóta 1200 kistérségben indultak be a LEADER programok, s a tapasztalatok igen kedvezőek. A

program tényleges működéséhez arra van szükség, hogy a vidéki térségekben olyan partnerségen alapuló, tenni akaró csoportok szerveződjenek, amelyek tagjai kialakítják a három érdekeltségi kör (önkormányzatok, civil szféra, vállalkozók) közös fejlesztési elképzeléseit. A LEADER lelkét jelentő helyi akciócsoportok földrajzilag összefüggő területen, egymással szomszédos vidéki települések összefogásaként alakulhatnak meg.

A Pécsi Kistérségben szeptemberben megalakult a Mecsekvidék Helyi Közösség, amelyhez csatlakozott októberben a Kozármisleny és térsége Helyi Közösség is. A Programirányító Hatóság jóváhagyását követően az előzetesen elismert akciócsoportoknak négy hónap áll majd rendelkezésre helyi fejlesztési stratégiájuk elkészítésére.

● B. N.

● ÚJ ISKOLA PELLÉRDEN

Először csupán az épülő falakat láttam, majd egyre többet és többet. Amikor teljesen elkészült az épület, még csak kintről csodáltam, hogy milyen szép is lett. Az évnyitó napján már nagyon izgatott voltam, és vártam, hogy végre beléhessek!

Először az ANK-ban szerepeltünk kórusunkkal a közös tanévnyitó „részeként”, majd siettünk a kastélyhoz – régi iskolánkhoz – elköszönni. Igazgató bácsi a nevünkben is elbúcsúzott az épülettől, jelképesen „bezárta”, aztán közösen átvonultunk az új iskolához.

Az évnyitó nekem kicsit hosszú volt, nehezen vártam a végét, hogy bemehessünk. Amikor beléptem, rögtön minden megtetszett! Már akkor éreztem, hogy nagyon jó lesz majd itt tanulni.

Következő napon aztán mindent alaposan megnéztünk az osztályfőnökeinkkel, és szinte azonnal birtokba vettük a „mi új iskolánkat”.

Most már tanulunk is, de azért kicsit még élvezzük a tanév kezdetét. Valamennyi osztály

tály nagyon szép és modern. Sok olyan dolog van az új épületben, ami a régiben nem volt. Pl.: sok szekrény, szaktantermek (ének-rajz, nyelvi stb.) és persze a hatalmas tornacsarnok! Nagyon tetszenek még a kinti sportpályák is.

Szerintem az új sulis igazán szuper, és nagyon örülök, hogy itt tanulhatok!

HORVÁTH CSENGE
5. osztályos tanuló

Fotó: Ravadiés János és Irénke

● HALOTTAK NAPJA, LÉLEKHARANG

Kőszegi Tamás fényképfelvétele

” *A harangnak két emberi része van.
A nyelve, amivel szól.
És a lába, amivel nem megy sehová.*

Illendően viselkedem, majdnem teljesen sötét van már, éjfél, már másnap, a Mozart Requiem szól.

Apu meghalt. A mondatnak eddig semmi értelme nem volt a számomra, holott olvastam, hallottam jó párszor. Most azt érzem, értelme ugyan most sincs, de végtelen és ugyanakkor érthetetlen valóságtartalma.

Milyen ez?

Egyszerű: ilyen.

Január 20-án, ebben a bolond, téli tavaszban. Figyelte, hogy tegnap óta a felére esett a barométer szerint a légnyomás. Kocogtatta a műszer üvegét a mutatóujjával.

Lefényképeztük külön a kezét, összekulcsolva, a mellén. Korábban láttam, ahogy görcsbe rándul, az ujjai begörbedtek. Lehetne mondani, kapaszkodott az életbe, ilyesmi. Sima fiziológia. Ha másnál vagy tévében látom, és kérdezem, ugyan mitől van ez, néhány szóval elmagyarázta volna. Már nem érzett akkor semmit.

A mentőorvost is tanította. Amikor először kijön a kis szobából, már akkor sem ígér semmi biztatót az arca. Mondja, hogy a protokoll szerint minden lehetségest megkíséreltek, de tapasztalatból mondja, ha harmincöt perc után se indul újra a keringés, akkor már mindegy.

Mind egyek vagyunk. Mindig erre vágyott. Szinte sóvárogva tudta mondani, ha hallott efféléről: összeesett és vége volt.

Másodszor is kijön a mentőorvos, megrendülve. Ő mondja ki: meghalt. És bólint hozzá, olyan erőset, nagyot, mintha bele akarná verni a fejét valamibe.

Fekszik a kis szobájában lévő ágyon, felkötött állal. Mintha a foga fájna csak. Sose tudtuk, fáj-e valamije, mert nem panaszkodott. Nem hogy nem panaszkodott, mondani sem mondta.

A fülére meredek hosszán. Egy furesa, szürke darab. Ismeretlen. Nem apu szép, nagy füle. Amin még ő is szokott viccelődni.

Ott ülök mellette az asztalnál. Nyomok magamnak mustárt a kolbászhoz. Megkérdem, kér-e ő is. Hogyne kérne. Nagy mustár- és tormarajongó. Kér.

Odapötytyintek a tányérjára egy keveset a három darab krumpli és a két olajbogyó mellé. Ezt később lefényképezem, a kés és a villa a tányérszélhez támasztva. Ez utolsó ebéd érintetlen maradt.

Anyu mondja, már este, milyen sovány volt, lefogyott az utóbbi időben, alig evett. Aztán feláll, és halkán mondja, mintha nem akarna bennünket zavarni mindezzel: Bemelegyek kicsit a szobába, rosszul érzem magam. Élesen látom, amint a bal keze ujjai elsuhanak az ingzebe, a szíve fölött.

Defibrillátor. Vészhelyzet. Vissza!

Nem látom, mint a filmben, csak hallom a sípoló hangot a szobából. Mint amikor üzenet érkezik a mobiltelefonra. Valaki üzen, igen. Anyám simogatja, és azt mondja: olyan szép feje volt. A fiam ül az ágy felső végénél, ő is oda-odanyúl, végighúzza a kezét a nagyapja haján. Ugyanolyan erős, dróthaja volt, mint neked, mondja anyám, és egyik keze a halott férje, a másik a tizenöt éves unokája fején.

Ők ketten délelőtt együtt angoloztak. Boszszantotta, hogy nem jut eszébe, mi az, hogy borostyán. Megnézte a szótárban. Bernstein. A borostyán az, amibe beledermed az idő. Csillog örökre, aranyos fényben.

Én csak állok az ágy alsó végén, és nézek. Lapátolom magamba a képeket és pillanatokot a szemembe.

Milyen ritkán pusztultuk meg egymást. Mert egy egész fejjel volt magasabb nálam. Egy kicsit lehajolt hozzám, de nekem még így is nagyot kellett volna nyújtózkodnom. Most, a mustárnyomás előtt tíz perccel összeértünk az arcunkat. A kezével hozzáért a fejemhez, a tarkóm fölött.

Így volt ez sokszor.

A sok egyikéből egyszerre csak utolsó lett. Mi minden ugrál a fejemben. Egy ember élete, akármennyire véges, közben ezerszer végtelenebb. Ami volt, megvan örökre. Ha tetszik, meg lehet élni belőle.

De azért.

Ez, hogy mustárt kér, aztán feláll, és mint a mesében, bemegy a szobába meghalni....

A nyitott ajtón át, amikor a mentősök élesztették, láttam, amint sóhajt egy nagyot.

Jelenttem is a többieknek, hogy szuszog.

Aztán az orvos elmondta, ez egy tünet. Amikor már mindennek vége, sóhajtunk még egyet.

Van valami orvosi kifejezés is rá, hogy mi az, amikor valaki kileheli a lelkét.

Reggel, kávézás közben hasít újra. Az első reggel, hogy nem zörög a konyhában. Még mulattunk is rajta, az aprólékos kávézási ceremónián, amit úgy szeretett. Reggel és koradélután.

Édes fiacskám, egy kis sajtot... egy kis kávé... és kis életet...

Hogy süts a nap.

Másfél éve megírt búcsúlevelét azzal fejezte be, ne feledjük, csak a forma változik, ő ugyanúgy szeret most is.

A temetésen vékony hangú, didergős harang szólt februárban.

Mit lehet kívánni egy új lélekarangnak? Jó munkát? Hosszú életet? Akárhogy is van, végül úgyis csak magunkra gondolunk. Arra, hogy akárhányszor is megszólal, valaki már nem lesz.

Avagy...

”

● MÉHES KÁROLY

(Elhangzott Görcsönyben, az új lélekarang fölszentelésékor.)

● ABALIGETI NYÁR

Elkészült a szabadtéri színpadunk, így most már a nézőtérről egyszerre gyönyörködhetünk a festői környezetben, és örvendezhetünk a színpadi produkciónak. Az idei nyáron a már hagyományosan megrendezett Bluegrass Fesztivál keretében szép számmal jöttek Amerikából, Ausztráliából és még sok más országból. Most is, mint mindig elvarázsolták a közönséget kitűnő

gitármuzsikájukkal. A fesztivált a Magyar Klarinét együttes nyitotta meg, rájuk külön büszkék vagyunk, mert az együttes két tagja abaligeti.

Aki keményebb zenére vágyott az átsétálhatott a campingben zajló Motoros találkozóra, ahol a különböző rockbandák biztosították a dübörgő ritmust. A bogárhátú Volkswagennek is Abaligeten adtak találkozót egymásnak.

Nagy élmény volt az egyik nyári délutánon hallgatni a kórustalálkozó fellépőit, akik Sopronból, Csurgóról, Hertelendről, Decsről látogattak ide, hogy ragyogó ének-tudásukkal kápráztassák el a közönséget.

A sport sem maradt ki programunkból, itt zajlott ezerötszáz sportoló részvételével a Hungária Kupa tájfutó versenye.

● TARAI ZOLTÁNNÉ

● KÁPOSZTANAP POGÁNYBAN

„Pogány, horvát falu, Baranya v. megyében, völgyben, szétszórva. Lakja 730 katalikus, kik nem épen szorgalmasok, hanem káposztából sok pénzt bevesznek.”

Ez volt a mottója a 11. Káposzta Napnak, Pogány nevezetes ünnepének, 2007. szeptemberében. Rendezvényünket a Pécsi Többcélú Kistérségi Társulás támogatta. Délelőtt káposztás vetélkedőket rendeztünk a gyerekeknek és a fiataloknak, majd „Ká-

poszta-golf”-ra nevezhettek a családok. A győztes családi belépőt nyert a pécsi Akvárium-terráriumba.

Volt még kerékpár-ügyességi verseny, délután pedig a Bosi Lovasklub tartott fergeteges lovas parádét, lovagoltatta a gyerekeket és a felnőtteket. Iskolánk tetőterében Huszár Ferenc és Huszár Márton Áron képeiből valamint pogányi és pécsi ügyes kezű asszonyok csipke és patswork munkáiból rendeztünk kiállítást.

● KÖNYVTÁRI NAPOK

A Nagy Olvashow keretében, a pogányi könyvtárban, 2007 októberében Könyves vasárnapot rendeztek. Minden gyermeket szeretettel vártak egy kis meseolvasásra.

Egy nagymama, Kövecses Mari mama, és egy nagypapa, Zilahy Lajos bácsi és én olvastunk Benedek Elek és Illyés Gyula meséiből. Nagyon tetszettek a gyerekekből és felnőttekből álló közönségnek a történetek, arról is beszélgettünk, hogy milyen foglalkozások voltak régen, és mennyi szép szó van a magyar nyelvben, amit alig használunk ma. Ezt a jó könyvtári napot Fejes Andi könyvtáros néninek köszönheti mindenki. A könyvtár pedig gazdagodott pár új beiratkozó gyerekekkel.

● DÓCZI DALMA
negyedik osztályos tanuló,
Pogány

● TÓPARTY – 2007.

Fotó: Hrvatski Glasnik

Az ilyen ünnep nem csak a mulatságról, hanem a helyiek érzéseinek, érzékeinek megmozgatásáról is szól. A műsorokban benne volt, hogy kik vagyunk, honnan jöttünk, kivel és hová tartunk? A TóParty névre keresztelt szalántai falunapról van szó, amelyet az Önkormányzat idén is megrendezett. A részben horvát nyelvű szentmise és folklór-műsor nem csak szép volt, hanem megidézte a régieket, és erősítette a helyiek összetartozását.

A rendezvényen fellépett Pogány és Kőkény tánc- és énekeara, a szalántai Marica Kulturális Egyesület tánckara, a szalántai

Aprajafalva Óvoda Maleni táncsoportja. Itt voltak a testvérváros, Strizivojna előjárói is, akik a műsorok megtekintésén felül valamennyi meghívottal együtt megköstölhatták a falu jellegzetes – a töltött káposztá-

hoz hasonló – finomságát, a szármát, amit a Marica Vendéglőben a helyi szokásoknak megfelelően készítettek el.

A Bóbita Bábszínház művészei igazi játszótársaikká tették közönségüket a Furfangos királykisasszony című mesejátékban. A nagyobbak a sportpályán rendezett kispályás labdarúgó kupán és kötélhúzásban mérhették össze erejüket. A rendezők főző-, tánc-, csoki-evő, gyümölcsle-ivó- és sörivő versennyel igyekeztek biztosítani a jó hangulatot. Az egész napos programot Szűcs Judith fellépése zárta.

● KATONA DIÁNA

● FALUBÓL VÁROS

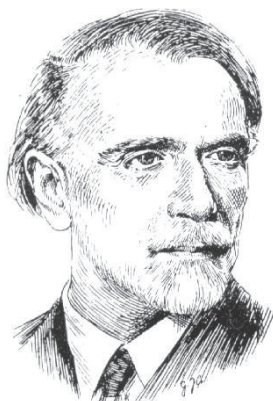
Kozármisleny 2007. július 1-én nyerte el a városi rangot. A várossá válás a település évtizedek óta tartó dinamikus fejlődésének mérföldköve. A nagyváros árnyékában fejlődő község első próbálkozásra sikeresen vette az akadályokat és nyerte el a megtisztelő címet. A siker köszönhető az elmúlt években történt lakosságszám megsokszorozásnak, a jól kiépített infrastruktúrának, a szolgáltatások széles körének, a településen aktívan működő civil szervezetek nagy számának, az oktatás, a sport magas színvonalának és nem utolsósorban az elmúlt évek nagyberuházásainak. A fejlődés a várossá válás óta is töretlen. Nagyaruház, műfüves futballpálya épül a szebbnél szebb család-

di házak ölelésében, formálódik az uszoda terve. A város a jövő felé tekint.

● PALOTAI ZSUZSA

● KÖRZETI NÉPDALÉNEKLÉSI VERSENY KODÁLY ZOLTÁN EMLÉKÉRE

Idén ünnepeljük a neves zeneszerző, népdalgyűjtő és pedagógus születésének 125., halálának pedig 40. évfordulóját. Kodály Zoltán 1882. december 16-án született Kecskeméten. Iskolái elvégzése után, 1906-ban kezdett foglalkozni a magyar népdalok gyűjtésével. Kutatásai elején ismerkedett meg a hasonló utakon járó Bartók Bélával. Még ebben az évben nyilvánosságra hozták első népzenei gyűjtésüket. 1923-ban megbízást kapott, hogy ünnepi zenét szerezzen Buda, Óbuda és Pest egyesülésének ötvenedik évfordulójára. Az eredmény a Psalmus Hungaricus volt. Az ezt követő években sorra születtek népi ihletésű művei, például a Háry János, a Marosszéki táncok és a Székelyfonó.

A Kodály emlékévként alkalmából az Ócsárdi Faluszépítő és Kulturális Egyesület körzeti népdaléneklési versenyt hirdet általános iskolák 5-8. osztályos tanulói számára. A versenyt 2007. december 8-án rendezzük meg az ócsárdi Kultúrházban. Az Egyesület közel 20 általános iskola igazgatóját, énekszakos pedagógusát kereste meg, igazán nívós versenyre lehet számítani. Szeretettel várják mindazokat, akik a népdalokat és a kultúrát kedvelik.

● BÖGRI N.

harminckilenc

A Pécsi Többcélú Kistérségi Társulás Hírlevele

Megjelenik: havonta

Szerkeszti: a Szerkesztőbizottság

Felelős kiadó: Füziné Kajdy Zita elnök

Szerkesztőség, kiadóhivatal és hirdetésfelvétel:

7621 Pécs, Perczel M. u. 2.

Telefon: 72/515-670, *e-mail:* gorcsony@gorcsony.hu

Tördelés és lapterv: Schauer Tamás

Nyomdai előkészítés: [creative] Grafikai Műhely

Nyomdai munkálatok: Bornus Kft., Pécs